...лык илләрнең пролетарийлары, берләшегез!

Ленин нурлары

КПСС[ның] Түбән Кама район комитеты, хезмәт ияләре депутатларының район Советы органы

Беренче ел чыга
№ 1
Шимбә
5
июнь
1965 ел
Бәясе 2 тиен

Редакция коллективына, эшче һәм авыл хәбәрчеләренә, „Ленин нурлары“ район газетасын укучыларның барысына

КПСС райкомы, хезмәт ияләре депутатларының район Советы башкарма комитеты редакция работникларын эшче һәм авыл хәбәрчеләрен, барлык укучыларны „Ленин нурлары“ газетасының беренче номеры чыгу белән котлыйлар.

Газетаның массага партия идеяләрен актив җиткерүче, промышленность эшчеләренең, төзүчеләрнең, авыл хезмәтчелләренең, районның барлык хезмәт ияләре алдында торган бурычларның уңышлы үтәлешен оста оештыручы, күптөрле газета жанрларын кулланып, алга бару юлында очраган барлык кариләргә карата кыю көрәш алып баручы булачагына ышаныч белдерәбез.

КПСС РАЙКОМЫ

РАЙОН СОВЕТЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

БЕЗНЕҢ ЧИКЛӘР

Н. Х. ЙОСЫПОВ,
КПСС райкомының беренче секретаре

Җидееллыкның хәлиткеч елының биш ае үтеп китте. Узган елда безнең төзүчеләр, транспорт оешмалары, район колхозлары һәм совхозлары кайбер уңышларга ирештеләр. Түбән Камада 40,8 мең квадрат метр торак йорт, 280 урынлык балалар бакчасы, киң экранлы кино-театр һәм башка төрле культура-көнкүреш объектлары файдалануга тапшырылды.

Авыл хезмәтчелләре бөртеклеләрнең уңдырышлылыгын 196[3] ел белән чагыштырганда гектарына 2,5 центнерга күтәрделәр. Бәрәңгенең, шикәр чөгендеренең һәм башка культураларның тулай җыемы артты.

Бу елда төзүче коллективларның, авыл хезмәтчелләренең алдында тагын да җаваплырак бурычлар тора. „Татэнергострой“ тресты һәм аның субподряд оешмалары 52 мең квадрат метр торакны, төрле культура-көнкүреш объектларын файдалануга тапшырырга, газофракцион җайланмаларның беренче чиратын һәм химкомбинат ярдәмче цехларының барлык комплексларын монтажлауны һәм файдалануга тапшыруны, тимер бетоннар конструкцияләре заводында тимер һәм асфальт бетон, керамзит бетоннары эшләп чыгаруны тәэмин итәргә тиеш. „Камгэсэнергострой“ идарәсенең СМУ-9 төзүчеләре бу елның дүртенче кварталында Түбән Кама ТЭЦының беренче казанын һәм беренче турбинасын тапшырырга тиешләр.

Гектарыннан 11 әр центнер бөртеклеләр, 120 центнер шикәр чөгендере һәм 100 центнер бәрәңге алырга—авыл хезмәтчелләренең бурычлары шул. Туйдырудагы дуңгызлардан көнгә 450 грамм, 650 грамм яшь терлекләрдән, 500 грамм эре мөгезле терлекләрдән артым булдыру, колхозларда һәр тавыктан 100 һәм „Красный Ключ“ совхозында 200 йомырка, һәр савым сыердан колхозларда 1900 килограмм һәм совхозлар буенча 2250 килограмм сөт савып алу өчен көрәшергә тиешләр.

Бу безнең эшчеләр һәм колхозчылар, техниклар һәм инженерлар башкарып чыгардай эшләр. Аларның күбесе, шул исәптән колхозчылардан Солдаев, Морозов, Бакалдин, Потапова һәм төзүчеләрдән Петров, Нестеров, Большаков, Зәйнуллин һәм башка иптәшләр күтәренке хезмәт үрнәкләре күрсәтәләр. Бер үк вакытта күп кенә коллективлар билгеләнгән эш темпыннан артта калалар. Беренче кварталда гына генподряд буенча артта калу 23 процент, үз көчләре белән төзү буенча—25 процент тәшкил итә, № 6 төзү-монтаж идарәсе эшчеләре (җитәкчесе Циберкин, партоешма секретаре Ардуанов иптәшләр) тимер-бетон конструкцияләре заводында бетон измәсе цехын файдалануга тапшырырга алган йөкләмәләрен үти алмадылар.

Бигрәк тә, коммуналь-көнкүреш объектларын төзү начар бара — беренче квартал планы фәкать 10 процентка гына үтәлде.

Хәзерге вакытта төзелеш җитәкчеләренең, партия оешмаларының алдында, субподряд оешмаларына эш фронты тәэмин итү өчен, барлык объектларда ике һәм өч сменады эш оештыру бурычы тора.

ТЭЦ төзелеш мәйданындагы эшләр дә акрын бара. Биредә күп күләмдә тимербетон бар, хәзер казан һәм турбиналарны җиһазлауга керешелде, шулай да СМУ-9 эшне начар оештырган. Шушы идарә гаебеннән, Волгоэнергомонтаж“ тресты бүлегендә краннар туктатылды.

СМУ-5 эшчеләре, инженер-техник работниклары коллективы алдында зур эшләр тора. Хәзер үз вакытында торак, культура-көнкүреш объектлары төзү генә түгел, шәһәрне тоташтан төзекләндерү эше белән дә шөгыльләнү вакыты җитте.

Төзелеш мәйданнарындагы эшләрнең уңышы турыдан-туры партия оешмаларының эшенә бәйле. Партия комитеты, аның бюросы алдында хәлиткеч участокларга коммунистларны урнаштыру, алардан эш таләп итү, артта калуга каршы көрәшү бурычы тора.

Быел колхозчылар һәм совхоз эшчеләре тырыш хезмәт күрсәтәләр. 5 ай эчендә дәүләткә 8329 центнер ит тапшырылды—1964 елның шушы вакыты белән чагыштырганда 2 мәртәбәдән артык дигән сүз. 5 айда 100 сыердан 60 ар бозау алынды, ягъни үткән ел белән чагыштырганда 8 башка артык. Йомырка сату буенча ярты еллык планны срогыннан күп алда үтәгән „Красный Ключ“ совхозы кошчылары яхшы эш үрнәкләре күрсәттеләр.

КПСС Үзәк Комитетының март Пленумы авыл хужалыгында ныклы материаль база булдыруның, хужалыкның экономикасын ныгытуның зур әһәмияте барлыгын күрсәтте. Йөкләмәнең уңышлы үтәлешенә, киләчәк уңышка нигез хәзер салына.

Җитәкчеләр, партия һәм профсоюз оешмалары хужалыкның экономик торышын яхшырту өчен чаралар күрергә тиешләр. Без фәкать шул вакытта гына алынган социалистик йөкләмәләрнең үтәлешенә, авыл хужалыгы продуктларының үзкыйммәтенең кискен төшүенә, хужалыкның барлык тармакларының рентабельле булуына ирешербез.

Авыл хужалыгы өчен

Мәскәү. Бөтенсоюз яктылык-техник фәнни-тикшеренү институтының яктырткыч приборлар лабораториясендә терлекчелек һәм кошчылык фермалары өчен яңа яктырткычлар, авыл хужалыгында кыр эшләре өчен приборлар, авыл хужалыгы терлекләрен һәм кошларны ультрамиләүшә нурландыру өчен аппаратлар булдырылган. Яңа приборларның үрнәге промышленность тикшерүен үтте һәм киң күләмдә куллануга кертелде.

Рәсемдә: лабораториянең өлкән инженеры Н. И. Ершова ПРК-2 кварц лампалы прибор җыя. Ул кошларны читлектә тотканда ультрафиолет нурланышы өчен билгеләнгән.

Түбән Кама районының административ-территориаль бүленеше

РАЙОН КАРТАСЫ

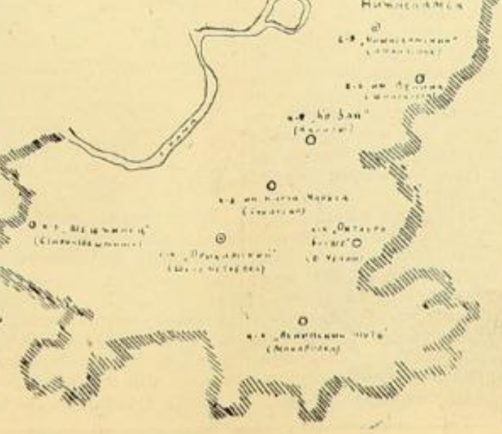

АФАНАС авыл Советы (Түбән Кама совхозы): Зур Афанас, Актүбә, Түбән Афанас, Алан, Дмитриевка, Ильинка авыллары.

КАЕНЛЫ авыл Советы („Красный Зай“ колхозы): Каенлы, Байгыл, Борок, Тоба, Байданкино, Березовая Грива, Красный Бор, Кече Аты, Кече Җирекле, Яңа Минкә авыллары.

КЫЗЫЛ ЧАПЧАК авыл Советы („Октябрь бүләге“ колхозы): Югары Чаллы, Зур Аты, Кызыл Чапчак, Түбән Чаллы, Урта Чаллы авыллары.

МАКАРОВКА авыл Советы („Ленинский путь“ колхозы): Югары Уратма, Заводская Поляна, Калиновка, Макаровка авыллары; Володар, Прудки, Федоровка, Шемная поселоклары.

КРАСНЫЙ КЛЮЧ авыл Советы („Красный Ключ“ совхозы): Сүбәләк, Прости, Чәбия авыллары; „Красный Ключ“ совхозы һәм Сосновка, Пробуждение поселоклары.

СУХАРЕВО авыл Советы (Карл Маркс исемендәге колхоз): Сухарево, Болгар, Смыловка авыллары, Светлый Ключ поселогы; Югары Ключ, Кызыл Яр, Би[...] авыллары.

ШИРӘМӘТ авыл Советы („Прикамский“ совхозы): Ширәмәт, Кампоянны, Түбән Уратма, Оша, Поповка, Шакшын авыллары; Буткаман поселогы, „Прикамский“ совхозы 2-нче ферма поселогы, Вятка, Зеленый Бор, Яңа Шакшын, Оша, Беренче Май, „Прикамский“ совхозының Самоново бүлекчәсе поселоклары; Выгороженный Ключ, Культуровка, Майская Горка, Нариман, Николаевка авыллары.

ШӘНГӘЛЧЕ авыл Советы (Ленин исемендәге колхоз): Шәнгәлче, Балчыклы, Сарсаз Бели, Ташлык авыллары, Ключ Труда поселогы, Кушай, Келәтле авыллары.

ИСКЕ ЧИШМӘ авыл Советы („Чишмәле“ колхозы): Иске Чишмә, Ачы, Кушниково авыллары; Мухино, Оша, Сосновка поселоклары; Беляхча, Мочилки, Поповка авыллары.

ТҮБӘН КАМА. АНЫҢ ХӘЗЕРГЕ КӨНЕ ҺӘМ КИЛӘЧӘГЕ

Билгеле булганча, Татарстан нефть промышленносте үзендә зур химия үсеше өчен күп күләмдә потенциаль мөмкинлекләр саклый.

Бу ресурслар бер урынга тупланганнар һәм мондый чималга якынлык үзенһән-үзе рентабельле хәзерге заман химия промышленностен оештырырга, синтетик материаллар һәм минераль ашламалар эшләп чыгарырга мөмкинлек бирә.

Үзәк Комитетның май Пленумыннан соң (1958) республиканың нефть — химик промышленносте үсешендә күп нәрсәләр эшләнде. Шул дәвер эчендә химик промышленностька капиталь салым 10 мәртәбәдән дә артты.

Түбән Кама химкомбинаты төзелү илебездә зур экономик эффектлы натураль каучукны алмаштыра торган югары сыйфатлы синтетик каучук эшләп чыгару өчен кирәк һәм бу читтән керә торган натураль каучуктан котылырга мөмкинлек бирәчәк. Хәзерге көндә химкомбинатта, 1966 елның I-II кварталларында файдалануга бирү исәбеннән чыгып, ЦГФУ объекты буенча төзү-монтаж эшләре алып барыла.

Комбинатның икенче чираты буенча капиталь салымнарны үзләштерү, төзелешне 1970—71 елларда тәмамлау өчен, 1966 елдан ук башларга планлаштырыла. Бу вакытта Түбән Кама химкомбинаты безнең илдә генә түгел, ә бөтендөньяда иң эре комбинатларның берсе булачак.

Бу елларда Түбән Кама промрайонының киләчәктәге үсеше пластмасс заводы, азотлы - туклы һәм нефть эшкәртү заводлары төзелеше хисабына барачак.

Кызу темплар белән нефть-химия индустриясенең барлыкка килүе безнең якларда торак төзелешен бик нык арттыруны таләп итте.

Беренче булып төзелешне башлаучыларның үз куллары белән ачылган квартираларында яши башлаганына әле ике ел да үтмәде, ә бүген инде безнең шәһәрдә өч меңгә якын семья квартира алды.

Шәһәрдә мәктәп, ике балалар бакчасы, продукт һәм промтовар магазины, көнкүреш-тәэминат комбинаты, кафе, ашханә ачылды. Быел химиклар хәзерләү өчен шәһәр профессиональ училищесы ачылды.

Ләкин бу—зур юлның башы гына.

Быел без үткән елларда төзелгән барлык торак мәйданы кадәр төзелешне тапшырырга һәм файдалануга бирергә тиешбез. Сентябрьдә бер гомуми белем 11 еллык мәктәбе, 420 урынлык ике балалар бакчасы, гостиница, мунча, №2 кварталда җәмәгать үзәге, элемтә йорты, берничә магазин һәм башка күп кенә объектлар сафка керәчәк һәм файдалануга тапшырылачак.

1970 елга шәһәрдә торучылар саны 100 мең булачак. Киләсе биш елда шәһәрнең гомуми торак фонды 11 мәртәбә артачак.

1970 елга унга якын гомуми белем мәктәпләре, (5000 урынга), 15 тән артык балалар бакчасы, ясләләр, ике музыка мәктәбе, ике техучилище, индустриаль техникум, политехник институт филиалы, 3000 урынлы кино-театрлар, Пионерлар йорты төзеләчәк, спорт комплексы-стадион, спорткорпус, тир һәм ябык йөзү бассейннары төзелеше тәмамланачак. „Красный Ключ" районында турбаза, җәйге спорт лагере, чаңгы һәм су базалары сафка керәчәк. Шулшында ук химиклар һәм төзүчеләрнең ял йорты, дәвалану корпуслары урнашачак. Шәһәрне Камадан аеручы урман зур парк зонасына әвереләчәк. Якын елларда 800 урынлы клуб, гомуми җәмәгать сату үзәге файдалануга тапшырылачак.

Сәламәтлек саклау объектлары төзелешенә зур әһәмият биреләчәк. Бүгеннән үк төп больница шәһәрчеге төзелеше барлык көченә бара. Болар белән бергә, өстәмә рәвештә, ике больница, поликлиника, башка күп кенә дәвалау - медицина учреждениеләре файдалануга кертеләчәк.

Капиталь салымның күп кенә күләме сәүдә объектлары төзелешенә китәчәк. Шәһәрдән ерак түгел ипи заводы, мороженое цехы белән сөт заводы, алкагольсез эчемлек цехы белән сыра заводлары булган азык һәм сәүдә промышленностеның зур комплеслы предприятиесе файдалануга тапшырылачак. Шунда ук, хәзерләп һәм үлчәп пакетларга төрү цехы белән, җимеш саклагычлы, яшелчәмай һәм җиләк-җимеш, итсуыткычлары булган икенче товар һәм продтовар базалары урнаштырылачак. Шәһәрнең үзендә эре сәүдә үзәге булдырылачак. Күп кенә торак йортларда гомуми күләме 600 урынлык күп санда сәүдә пунктлары, 1700 урынлык җәмәгать туклану предприятиеләре төзеләчәк.

Шәһәрдә трамвай йөриячәк. Шәһәрдән көньяк-көнчыгыштарак, тимер юл һәм автовокзал бинаалары төзелү планлаштырылды. Вокзал янында рестораны белән берлектә мәһабәт гостиница бинасы һәм башка культура - көнкүреш объектлары төзеләчәк.

Аэровокзал да шәһәргә шактый ук якыная.

Шәһәр яңы зонасында ит-сөт өчен терлекчелек, кошчылык, яшелчәчелек, бакчачылык җәелдереләчәк.

Авылның йөзе дә шактый үзгәрәчәк. Актүбә, Чәбия, Сосновка, „Красный Ключ" совхозы үзәк зонасының шактый өлеше. Түбән Афанас, Сүбәләк авыллары үзләренең соңгы көннәрен яшиләр, дип ышаныч белән әйтергә була.

Безнең яктагы киң колачлы капиталь төзелеш тагын бер мәртәбә дәүләтебезнең көчен һәм җиңелмәслелеген күрсәтте. Безгә фәкать бу искиткеч зур эшләрне тормышка ашырырга гына кирәк.

В. КУДАШЕВ,
химкомбинат баш инженерының урынбасары.

Д. ГАБЕТДИНОВ,
план бүлеге начальнигы

КПССның өлкә комитетында, Татарстан АССР Министрлар Советында һәм профсоюзларның өлкә советында

КПССның өлкә комитеты бюросы, Татарстан АССР Министрлар Советы һәм профсоюзларның өлкә советы президиумы колхозлары һәм совхозлары ит, сөт, йомырка, йон җитештерү һәм үтәү буенча югары күрсәткечләргә ирешкән районга квартал саен күчмә Кызыл байрак тапшыруны булдырды.

КПСС өлкә комитеты бюросы һәм Татарстан АССР Министрлар Советының авыл хуҗалыгы продуктларын җитештерү һәм хәзерләүне арттыру өчен социалистик ярыш шартлары турындагы 1964 ел 16 март карарлары 1965 елда үз көчендә калдырылды.

„Красный Ключ" совхозының Сүбәләк бүлекчәсе савымчысы
иптәш ЯКУНИНА НИНА ДЕМИДОВНАГА

Хөрмәтле Нина Демидовна!

КПССның Түбән Кама райкомы, хезмәт ияләре депутатларының район Советы башкарма комитеты һәм район производство идарәсе һәр сыердан көненә 1 пот сөт савып алуга ирешүегез белән Сезне кайнар рәвештә котлыйлар. Сезнең мисал сөт җитештерүне арттыруда районның колхозларында һәм совхозларында зур мөмкинлекләр булуы турында сөйли.

Сезгә, Нина Демидовна, эшегездә яңа уңышлыклар, тормышыгызда зур бәхетләр һәм яхшы сәламәтлек телибез.

КПСС райкомы | Район Советы башкарма комитеты | Район производство идарәсе

Н. А. ЩОРС

(Туына 70 ел тулуга карата)

Җыйнак кыяфәтле, таза гәүдәле фигура. Киң җилкәсендә һәрби гимнастерка. Кара кучкыл йөзендә нурлы зур соры күзләр. Әкияттәге батыр кебек. . .

Ул Чернигов якларында тимер юл машинисты семьясында үсә. Киевтә хәрби фельдшерлык мәктәбендә укый. Николай эшче-арсенальчылар белән якынлаша. Алардан политик белемнең беренче сабагын ала, ә империалистлар сугышы окопларында ныклы ленинчы булып әверелә.

1918 елда сугыштан ул туберкулез белән авырып туган Сновскиена кайта. Әмма немецларның туган Украинаны таптауларын тыныч кына карап тора алмый. Щорс Сновскидан ерак булмаган Семеновка авылында партизаннар отряды оештыра башлый.

В. И. Ленинның чакыруы буенча апрельдә ул бер группа иптәшләре белән Мәскәүгә бара. Ленин партизаннар белән озак сөйләшә. Щорс кремльдән канатланып чыга.

Щорс Украинага әйләнеп кайта һәм яңа эшкә чума: бөтен бер полк оештырырга, коралландырырга, киендерергә һәм өйрәтергә кирәк иде. Щорс янына меңнәрчә кешеләр агыла башлый. Богун исемендәге 1 Украина совет полкы шулай оештырыла.

Богун исемендәге полк немец илбасарлары, гайдамаклар, петлюрачылар һәм Украина халкының башка дошманнары белән көрәштә данлыклы юл үтте. Богунчылар үткән юлда һәр кайда советлар власте торгызыла барды. Әмма Петлюра көчле

әле. Һәм тагын сугышлар. Щорс инде дивизия начальнигы.

Коростень янында 24 яшьлек дивизия начальнигы башын дошман пулясы тишеп чыга.

Щорсның даны җырларда, легендаларда, китапларда яши. Ул—халыкның йөрәк түрендә саклана.

НӘСЕЛ ЭШЕ ҖӘЙГЕ ЧОРДА

Хуҗалыкларда нәсел эшенең дөрес куелышы — терлекчелек тармагындагы үсешне тәэмин итүче иң мөһим чара.

Районның күп кенә хуҗалыклары нәсел эшенә тиешле бәя бирмиләр һәм, нәтиҗәдә, терлекләрнең түбән продуктлылыгы килеп чыга. Шулай итеп, 1964 елда район буенча бер сыердан уртача 1801 литр сөт савып алынган. Җәйге чорда нәсел эшенә булган иң төп таләпләрне хәтергә төшерик.

Чагышы һәм тышкы төзелеше буенча иң яхшы бозаулар сайланып алынырга тиеш.

Җәйге лагерьга күчергәнче терлекләрне сайларга кирәк. Иң яхшы дигән таналар һәм бозаулар көтүен аерым тукландыруда тотарга.

Җәйге вакытта таналарны каплату алдыннан, составына зооветеринария белгечләре кергән комиссия төзеп, аларны, һичшиксез, тикшерү таләп ителә.

Бер айлык вакытта бозауларны сайлау мөһим эш.

Ел саен хуҗалыкларда эре мөгезле терлекләрне бәяләү алып барыла. Моны сайланган яхшы токым булдыру өчен файдаланырга кирәк.

Бозауларны 3 айдан 6 айга кадәр яхшы тәрбияләү бик әһәмиятле. Бу вакытта сыер савучылар аларны карамый, ә көтүчегә беркетелмәгән булалар.

Көтүлеккә алып чыкканда сыерларны үз вакытында ясалма орлыкландыруны булдырырга кирәк, бу исә көтүнең яхшы булуы өчен мөһим шарт. Зоотехниклар урыннарда кирәкле инструментларны булдырырга, күчмә пунктны җиһазларга, орлыкландыру буенча техникларның хезмәтенә түләүне тәртипкә салырга, аларны транспорт белән тәэмин итәргә тиеш.

Барлап тору — нәсел эшенең нигезе. Зоотехникның беренче барлау документына: буаз сыерлар китабы, яшь терлекләрне үрчетү, тәүлеклек савымны күзәтү журналлары, яшь терлекләрнең үрчеме актлары керә.

Һәр терлеккә аерым карточка, яшь терлекләрне индивидуаль барлау, ясалма орлыкландыру, ата-аналардан яхшы парлар булдырмый торып, нәсел эшен җайга салу мөмкин түгел.

Нәсел хуҗалыкларында („Прикамский" совхозы) барлау һәр сыер буенча, һәр бозауга һәм аннан тыш нәсел үгезләренә карата булсын.

Дөрес учетның булмавы нәсел эшен ташландык хәлгә китерә, нәтиҗәдә терлекләрнең токымын начарайта һ. б.

Бу бигрәк тә дуңгызчылыкта билгеле. Районда „чуар" дуңгыз балалары булмаган бер генә дуңгыз фермасы да юк. Бу — аталандыруның начар учетка алыну нәтиҗәсе.

Хуҗалыкларда нәсел эшенең дөрс куелышы терлекләрнең продуктлылыгын күтәрүгә китерә

Н. СИНЯВИН,
район авыл хуҗалыгы идарәсе баш зоотехникгы.

ХАЛЫК ВӘКИЛЕ

Вахитов исемендәге колхозның хезмәттәге уңышлары турындагы яхшы сүзләр күптән инде Питрәч районы чикләреннән читкә чыктылар. Авыл хуҗалыгы артеле елның-елында үзенең экономикасын ныгыта. Былтыр, мәсәлән, аның доходы 600 мең сум булды. Бу уңышларга ирешүдә товарлыклы-сөтчелек фермасы коллективының да өлеше зур. Шушы коллективның хөрмәтле бер члены Нажия Фәтхуллина 20 ел инде сыер савучы булып эшли.

— Дәүләт кешесе ул безнең Нажия, — диләр аның турында авылдашлары. Һәм бу дөрес. Алдынгы сыер савучыны сигез тапкыр рәттән Шәле авыл советына депутат итеп сайладылар.

Нажия Фәтхуллина дәүләт властеның җирле органында эшләүне фермадагы эш кебек үк әһәмиятле дип саный. Колхозчылар тагын да яхшырак торышта яшәсен өчен, халык вәкилләре күп тырыштылар. Авылда водопровод үткәрелде, яңа магазиннар, клуб һәм кунак йорты төзелде. Бу эштә синең дә ниндидер өлешең барлыгын тою бик күңелле нәрсә, дип уйлый кайчагында Нажия, Шәленең янарган урамнарыннан атлап барганда.

Моннан ике ел элек Нажиянең тормышында бик әһәмиятле вакыйга булды — аны РСФСР Верховный Советы депутаты итеп сайладылар. Һәм хәзер гади татар хатыны, үз карамагындагы терлекләрне вакытлыча иптәшләренә тапшырып, дәүләтнең зур бурычларын хәл итү өчен Мәскәүгә, сессиягә бара.

Ә күптән түгел генә Нажия апа Кавказның Кара диңгез ярлары буеннан кайтты. Ул анда колхоз түләүсез биргән путевка белән ял итте.

Халык мәкалендә әйтелгәнчә, яхшы эшләмичә, яхшы исемең булмый. Нажия Фәтхуллинаның яхшы азык эше дә, данлы исеме дә бар.

Хәзерге вакытта колхоз фермасы җәйге лагерьга күчте. Туклыклы яшел азык, кояш, саф һава — күп итеп сөт алу өчен кирәкле шартлар. Һәм фермада иң күп сөт савып алучыларның беренчесе Нажия Фәтхуллина булды.

К. КУРАНОВ.
Автор фотосы.

Рәсемдә: Питрәч районының Вахитов исемендәге колхозы сыер савучысы, РСФСР Верховный Советы депутаты Нажия Фәтхуллина.

Көн тәртибендә — терлекләрне лагерьда тоту

Хәзер район терлекчеләре терлекләрне җәйге лагерьга күчерделәр. Быел лагерьга эре мөгезлеләр генә түгел, ә барлык төр терлекләр күчерелергә тиеш.

Терлекләрне лагерьга күчергәнче, аларның продуктлылыгыннан чыгып, зоотехниклар лагерьда тору чорына җитәрлек яшел азыкны исәпкә алырга тиешләр.

Яшел азык җитмәсә көтүне төрле срокта чәчелгән берьеллык үлән, иген урып алынган кырга чәчелгән культуралар, кукуруз, күпьеллык үләндә йөртергә кирәк.

Җәйге лагерьны оештырганда терлекләрне, яшьләренә карап, гуртларга дөрес урнаштыру — иң мөһим чара.

Савым сыерлар көтүе — 150, симертүдәге сыерлар — 200, бозаулар көтүе — 150, сарыклар көтүе 600 баштан артмаска тиеш.

Аяк астындагы азык терлекләрне канәгатьләндермәсә, лагерь чорында да аларны тупас һәм сусыл азыклар, концентрат азыклар белән тукландыруны туктатмаска кирәк.

Шушы максаттан чыгып, терлекләр яшәгән абзарлар азык тараткычлар, утлыклар белән җиһазландырылсын.

Терлекләрне эчертүне дөрес оештыру игътибар үзәгендә торырга тиеш.

Су чыгу урыннары, вакытлы буалар хәзерләргә, сугару өчен җайланмалар булдырырга мөмкинчелектән чыгып, күчмә автоэчергечләр булдырырга кирәк.

Сыер савучыларга, көтүчеләргә, дуңгыз караучыларга ясалма орлыкландыру буенча техникларга нормаль эш шартлары тудыруны күздә тотып, күчмә вагоннарны сөт лабораториясе, ветеринария һәм медицина аптечкалары, китапханәләр белән җиһазлауны булдырырга.

Лагерьда сөт савыт-сабаларын, сыер җиленен юу өчен кайнар су булдыру шарт. Терлекләрне өч мәртәбә савуны көн тәртибенә кертергә һәм аларны яхшы көтүне булдырырга.

Сәгать 11 дән 15 кә кадәр булган озын ял вакытында, минераль өстәмә тукландыруны кертеп, тупас һәм сусыл азыклар бирергә кирәк.

Кинәт кенә көтүлеккә күчү терлекләр организмына тәэсир итә, аларның продуктлылыгын киметә. Шуңа күрә терлекләрнең көтүлеккә чыгуын тиешле вакытта булдырырга кирәк.

Ач карынга терлекләрне, бигрәк тә яңгырдан һәм чыктан соң, кузаклы үләннәрдә көтү катгый рәвештә тыела. Беренче чорларда терлекләрне табигый көтүлекләрдә генә көтәргә, ә соңрак клеверга, люцернага, борчак һәм башка чәчүлекләргә кертергә мөмкин.

Болыннарны һәм көтүлекләрне ашатуның дөрес шартын тудыру тиешле нәтиҗәләр бирә.

Урал блюминг-автоматы темп җыйный

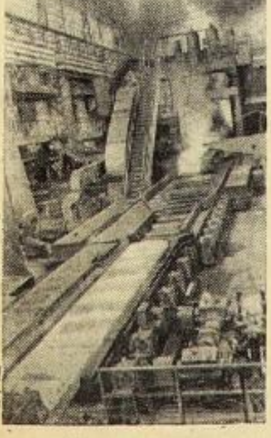

Прокат бара.

Чиләбе металлургия заводында эксплуатациягә кергән, автоматлаштырылган дөньядагы иң эре блюминг „1300" электропрокат станнар өчен меңләгән хәзерләмәләр бирде. Технологик линия җиһазлары бик яхшы эшли. Приборлар белән эш вахтасын иң яхшы прокатчылар алып бара.

Яңа блюминг-автомат ел саен үзенең келәтләре аша берничә миллион тонна металл эшләп чыгарачак. Ул заводта эретелгән барлык корычны туамысынча эшкәртә ала.

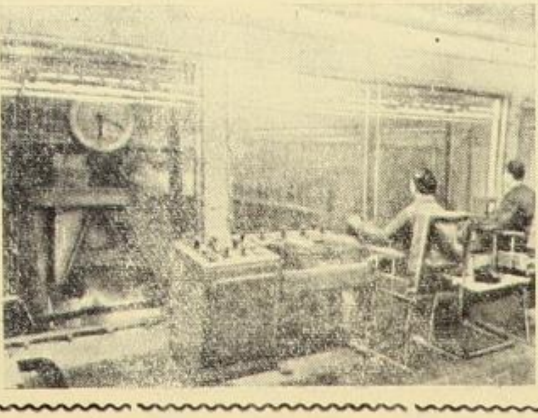

Операторлар идарә пульты янында.

Әдәбият һәм сәнгать

УЛЫМ АЛЫП КАЙТТЫ УМЫРЗАЯ

ИБРАҺИМ АБДУЛЛИН.

НӘСЕР

Юк, һаман юк...

Кояш, хушлашканда сөйгәнен сирпеп караган кебек, соңгы тапкыр дөньяны үпте дә йокларга китте. Тик ул баткан җир генә алсу-саргылт-кызыл нурга манчылып калды. Ә дәү улым һаман юк. Балалар бакчасыннан алар төп-төгәл җидедә кайтып җитә торган иде. Хәзер инде тугыз. Кече улым кайтты, зурысы юк. „Туганың кайда, нигә әйтмисең?“ — дип сорыйм. Дүрт яшьлек улым, зурлар кебек, ике кулын артына куя да башын чайкый:

—Белмим.

Чынлап та белмиме, әллә ул, үзенең ир кеше икәнлеген күрсәтергә тырышып, серен чишмиме?

—Бәлки син аның кайсы якка киткәнен күргәнсеңдер, сабыем?

Шул ук җавап:

—Белмим.

Бәлки чынлап та белмидер. Чөнки зур балам хәзер үзен бик эре, зур тота. Тотмаслык тамыни: хәзер инде ул исемен яза белә. Аңа көз көне алты тула. Ничек инде алты яшьлек ир-егет дүрт тә тулмаган сабыйга үзенең серләрен чишсен. Үзеңнең бала чагыңны хәтерлә!

Эзләргә кирәк. Эзләргә. Зур малаем өч яшьтән үк балык тотарга яратты. Бәлки хәзер дә... аллам сакласын... Чү! Капка ачылды түгелме соң? Юк ла. Шулай тоелгандыр гыйда. Юк, тоелмады, чын. Өй алды ишеге ачылды бит. Ачылды шул. Балам!.. Балакаем, йөрәгем, күз нурым. Ах... өс-башы, карарлык түгел—су, ботинкалары юеш. Ә үзе чиксез шат—авызы колакларына җиткән, күзләреннән нур сибелә.

Ә кулында... Кулларында ике бәйләм ап-ак умырзая —яз күрке! Язның беренче чәчәкләре, беренче бүләге. Улым ике кулын икебезгә суза.

Әттә... Әннә... сезгә. Яме?

Арыган, чыланган улым, ике кулын яңагына куеп, иреннәрен чутылдата-чутылдата йоклый. Күрәсең, татлы төшләр күрәдер. бәлки умырзаялар артыннан карлы су ярып йөгерәдер. Мин аннан күзләремне алмыйм. Умырзаяның берсен дустым бүләк иткән шигырь китабына куям. Ун, егерме, илле ел үтәр, китапны ачкан бер кеше кыска гомерле, батыр холыклы яз күркен хәтерләр. Ә хәзер минем башыма Максим Горькийның улына язган хаттагы юллары килә: „Алуга карaганда бирү яхшырак, улым. Гомереңбуе шулай кешеләргә яхшылык эшләсәң иде, чәчәкләр бүләк итсәң иде...“

Шулай булса иде, балам, балаларым...

Татарстан АССР. Антонина Пугач—Казанда иҗтимагый-политик әдәбиятын сатучылардан иң яхшысы. Бу күптән түгел Татарстан китап нәшрияты тарафыннан үткәрелгән конкурста танылды. Төп конкурста җиңүче булып чыкты. Ул Татарстан башкаласындагы иң эре китап магазины булган 15 нче магазинда эшли. Ә кичен урта мәктәптә укый, 11 классны тәмамлый. Аның фикере китапханә институты студенткасы булу.

Б. МЯСНИКОВ фотосы.

Таулар очрашалар

Г. ЛАТЫЙП.

Тау-ташларның серен аклар өчен
Ташчы булу бәлкем кирәктер,
Телисеңме?
Бар син Яңа Зәйгә,
Сәфәргәйн сине өйрәтер.
Киреләнсә, минем исемемне әйт,

Без җандусләр хәзер,
Беләмсең?
Табак белән ашын китереп куяр,
Туран ташлар бодай күмәчен.
Сөйләр аннан ташлар легендасын,
Сөйләр хәтта ташлар атканчы.
Кулы белән сыйпый-сыйпый мактар
Уральскы бу, дип, акташны.
Без анардан мич салабыз, дияр,
Гади мичләр түгел, әлбәттә.
Ул мичләрнең көче,
Яктылыгы
Казаныңа җитә,
Әлмәткә.
Әллә каян безнең бу якларга
Килүенең шунда сере, ди.
Металл эри,
Металл парга әйләнә,
Ә менә бу ташлар эреми.

Саный китсәң, ташлар төрле монда:
Жигулидан, Чупай тавыннан,
Һәркайсысы үз адресын табып,
Төзелешкә атлый вагоннан.

Очрашалар таулар,
Ташлар сөйли,
Кварталлап үсә калалар,
Искеләрне сиплән тору кайда,
Бөтенесе калка яңадан!

Кеше белән кеше очрашмыйча
Калмый диләр,
Аңысы билгеле.
Таулар белән таулар очрашмый, дип,
Ышандырма хәзер син мине.

З. НУРИ.

Яз дәфтәреннән

Икәү бергә тагын бер яз китердек без,
Бер көз аша, бер кыш аша сикердек без.
Салкыннарны диңгезләргә агызды яз,
Тирә-юньгә яшел янгын кабызды яз.

Күркәм дә соң җирдән кыю шыткан ялкын,
Нәни бөре эчләреннән чыккан ялкын!
Һәр үләннең, һәр яфракның хуш исе бар,
Искән җилгә сөйләр өчен үз хисе бар.

Яз шундый ул: җырны бик күп төрле итә,
Берсен моңлы, берсен чиксез серле итә.
Кайсыбер җыр ташкын булып агып уза,
Кайсыбер җыр күктә канат кагып уза.

Яфрак җыры ләкин бигрәк якын безгә,
Көн-төн көйли аны яшел ялкын безгә.
«Сокланыгыз! Көнләшегез!» дидер төсле,
«Яфраклардай серләшегез!» дидер төсле.

Әйтә кебек: «Бергә шаулап сөенегез!
Яратышып бер-берегезгә сыеныгыз!
Уйлар уртак, ә аралар якын булсын,
Һәрвакытта йөрәк тулы ялкын булсын!»

Шул тавышны йөрәк ничек ишетмәсен,
Яз җылысын сизеп ничек еш типмәсен!
Тыңлыйм язны: һәр авазын ишетәм мин,
Үземне бер яфрак итеп хис итәм мин.

Г. ХУЖИЕВ.

Сүнгән көлдә, диләр, ут булмый...

Очраттым мин төнге учак урыным
Урманында Аккош күленең.
Учың куйсаң, учны жылытырлык
Жылысы юк сүнгән көленең.
Бу гаҗәп тә түгел; белэсез бит,
Сүнгән көлдә, диләр, ут булмый.
Ә законы шундый табигатьнең:
Дөньяда бит һични юк булмый.
Юкка чыкмый шул ук сүнгән көл дә:
Җиргә кертсәң, язгы көннәрдә
Тормыш бирә яшел терәклеккә
Яктылыкка тизрәк үрләргә.

Чиртә!

Р. ГАТАУЛЛИН.

Укытучы

Уч төбенә куеп җирне,
гүя,
Бүгенгесен аның, үткәнен
Күрсәтте ул безгә...
Урап кайтты
Без белмәгән илләр
үтәли...
Аяз дөнья,
кешелек бәхете өчен
Көрәшергә безне өндәде.
—Яратыгыз җирне!—диде
һаман,
Мине яратыгыз, димәде.
Аңа бүген еллар аша
карыйм:
Көлеп басып тора
күңелдә.
Ах, хәйләкәр абый!
Җирне, кешеләрне
яраттырып,
Яраттырган икән үзен дә!

Фестивальне каршылап

МӘСКӘҮ. (ТАСС). СССР Министрлар Советының Чит илләр белән культура элемтәләре дәүләт комитеты, яшьләрнең һәм студентларның „Бердәмлек, тынычлык һәм дуслык өчен“ дигән лозунг астында булачак IX бөтендөнья фестиваленә багышлап, совет һәм чит ил журналистлары өчен матбугат конференциясе үткәрде. СССР Яшьләр оешмалары комитеты председателе П. Н. Решетов болай диде:

— Алжирда булачак Бөтендөнья фестивале ачылуга ике айдан кимрәк вакыт калды. Яшьләрнең бу зур халыкара очрашуы Африка континентында беренче тапкыр үткәрелә. Фестивальне Алжирда үткәрү милли бәйсезлек өчен, үз илләренең экономикасын һәм культурасын үстерү өчен көрәшкә шактый өлеш керткән. Африка яшьләр оешмаларының зур халыкара авторитетын күрсәтә торган яңа дәлил булып тора. Хәзер инде 122 илдән 800 дән артык милли һәм халыкара оешма фестивальдә катнашачакларын белдерде.

Совет яшьләре фестивальгә ничек хәзерләнәләр? Матбугат вәкилләрен кызыксындырган бу сорауга тулы җавап бирелде.

—Совет егетләре һәм кызлары, — диде П. Н. Решетов, — фестивальне чын күңелдән тәбрик итәләр, аның лозунгларын һәм программасын нык яклыйлар. Хәзер аңа барлык совет яшьләре хәзерләнә. Мәсәлән, свердловскилылар Алжир һәм Африкадагы башка илләр өчен продукция эшләп чыгаручы предприятиеләрне шефлыкка алдылар. Өлкә предприятиеләрендә „фестиваль заказлары“ комсомол группаларының контроленә алынды һәм срогыннан элек үтәлә. Уралның трактор төзүче яшьләре эш вакытыннан тыш сәгатьләрдә фестиваль фондына трактор җыярга булдылар. Мәскәү пионерлары үзләренең Алжирдагы яшьтәшләренә бүләкләр хәзерлиләр. Бөтен илебездә булачак фестивальгә багышланган митинглар һәм беседалар, концертлар һәм сәнгать коллективларының чыгышлары үткәрелә.

Совет яшьләре вәкилләре (ә Алжирда алар 750 кеше булачак) фестиваль программасында билгеләнгән барлык чараларда катнашачаклар.

Редактор урынбасары
Н. Е. КУЗНЕЦОВ.

„Татэнергострой“ тресты автотранспорт конторасы дизель һәм бензин автомашиналарында эшләү өчен шоферлар кабул итә.
Адрес: Түбән Кама, АТК, кадрлар бүлеге.

БЕЛДЕРҮ
„Ленин нурлары“ газетасы редакциясенә татар телендә баса белүче машинистка кирәк.
Адрес: Түбән кама, поселок, 17 йорт.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: Түбән Кама, поселок, 6-квартал, йорт № 17. Телефоннар: редактор 3-72, авыл хуҗалыгы бүлеге —3-63, хатлар бүлеге—3-63 (2 звонок).

Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы матбугат идарәсенең Түбән Кама типографиясе.